

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΜΕΣΟΓΑΙΑΣ & ΛΑΥΡΕΩΤΙΚΗΣ

Πρωτ. 1109

Αριθμ. Διεκπ. 2597

Σπάτα, 13 Νοεμβρίου 2020

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 166η

ΘΕΜΑ: «*Σκέψεις ἐπὶ τῇ ἐνάρξει τοῦ Ἁγίου Σαρανταημέρου*»

Πρὸς τὸν εὐσεβῆ λαὸ τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱερᾶς Μητροπόλεως

Ἀγαπητοὶ μου ἀδελφοί, «ὁ Χριστὸς ἐν τῷ μέσῳ ἡμῶν», παρῶν καὶ ἐνεργῶν.

Ἦδη φθάσαμε στὸ Ἅγιο Σαρανταήμερο, δηλαδή στὴν περίοδο τῆς νηστείας τῶν Χριστουγέννων, τῆς προετοιμασίας μας γιὰ τὸν ἑορτασμὸ τοῦ μεγάλου γεγονότος τῆς θείας ἐνανθρωπήσεως. Κάθε χρόνο εἴχαμε τὴν εὐκαιρία τέτοιες μέρες μέσα ἀπὸ ἀκολουθίες, συνάξεις, ποικίλες κοινωνικὲς καὶ φιλανθρωπικὲς δράσεις νὰ βοηθήσουμε τὴν ψυχὴ μας νὰ προετοιμαστεῖ πνευματικὰ γιὰ τὴν ὑποδοχὴ τοῦ Κυρίου στὶς καρδιές μας.

Φέτος οἱ ἐξωτερικὲς συνθήκες εἶναι πολὺ διαφορετικὲς. Στὸν ὀρίζοντα διαφαίνονται τὰ μαῦρα σύννεφα τῆς πανδημίας. Γιὰ μιὰ ἀκόμη φορὰ ἐμποδιζόμαστε ἀπὸ τὴν ἐλεύθερη συμμετοχὴ μας στὴν ἐκκλησιαστικὴ ζωὴ καὶ λατρεία, διαρκῶς λαμβάνονται περισσότερα περιοριστικὰ μέτρα, βομβαρδιζόμαστε ἀνελέητα ἀπὸ ἀπειλητικὲς καὶ ἐκφοβιστικὲς εἰδήσεις, τὸ δὲ ἐνδεχόμενο νὰ ἐπαναληφθεῖ τὰ Χριστούγεννα ἢ ἐμπειρία τοῦ Πάσχα καὶ τῆς Μεγάλης Σαρακοστῆς εἶναι ὀρατὸ καὶ προκαλεῖ φόβο καὶ ἀνησυχία στὶς καρδιές μας.

Χωρὶς ἀμφιβολία βρισκόμαστε ἐνώπιον μιᾶς πολὺ δύσκολης κατάστασεως, ποὺ βέβαια ἐπιβάλλει λήψη μέτρων προστασίας καὶ ιδιαίτερη προσοχή, δικαιολογεῖ δὲ ἀνησυχίες, καχυποψίες, ἐκνευρισμούς, διαφωνίες, λάθη. Αὐτὸ ποὺ ἐπιπλέον δυσκολεύει τὴν κατάστασι εἶναι ἡ κυκλοφορία ψευδῶν ἢ ἀμοιβαίως ἀντικρουομένων πληροφοριῶν, ἢ διασπορὰ ἀνακρι-

βειών, οί έντάσεις, οί ύπερβολές, οί άλληλοκατηγορίες.

Ποιός θά μπορούσε νά άμφισβητήσει ότι άρκετοί συνάνθρωποί μας ζοϋν κάτω άπό συνθήκες τεράστιας και γενικευμένης πίεσεως; Άλλοι δίνουν έναν άνισο άγώνα έπιβίωσης μέσα στις Μονάδες Έντατικής Θεραπείας και τὰ νοσοκομεία, κάποιοι με πολϋ έπώδυνο τρόπο χάνουν τή μάχη, γιατροί και νοσηλευτές καταβάλλουν συχνά ύπεράνθρωπες προσπάθειες, τὸ Έθνικὸ Σύστημα Υγείας ζορίζεται ύπερβολικά, ὅλος ὁ κόσμος εἶναι ανάστατος, έπικρατεῖ ένας παγκόσμιος πανικός και πρωτοφανής σύγχυση. Άκοϋμε νούμερα και στατιστικές, πληροφορούμαστε για γνωστά μας ή έπιφανή πρόσωπα ὅτι έχουν άσθενήσει, οί είδήσεις αναφέρονται σε καμπύλες, προγνώσεις, άπειλητικές προεκτιμήσεις. Σκηνικό πρωτοφανές και άσφυκτικό.

Όλη αύτή ή πίεση πέφτει επάνω μας και άμεσα επηρεάζει και τήν καθημερινότητα αλλά και τήν ψυχική και πνευματική κατάσταση μας. Άγχος και άγωνία, άναστατώνουν τήν ψυχή μας. Ως πιστοί, δείχνουμε άσφαλώς κατανόηση, πειθαρχοϋμε στα μέτρα, κάποιοι ζοϋμε μέσα στο άμεσο περιβάλλον μας αντίστοιχα φαινόμενα, αλλά δέν χάνουμε τήν έλπίδα και τήν ειρήνη μας, παράλληλα ὅμως μάς λείπει ὁ έκκλησιασμός και ή μεταξύ μας κοινωνία, μάς λυπεῖ πολϋ ή κοσμική αντιμετώπιση τής Έκκλησίας και ή έπιβολή ύπερβολικών μέτρων, περισσότερο δέ ή αίσθηση ὅτι ή Έκκλησία και ή πίστη δέν εἶναι πλέον σεβαστές ή τουλάχιστον ὀρθά κατανοητές, ὅπως στο παρελθόν ή ὅπως έμεῖς τὸ ζοϋμε.

Τὸ νά μην ύπάρχει ρητή πρόνοια για τὸ νά ανάψουμε ένα κεράκι ή νά προσκυνήσουμε άνεμπόδιστα στον ναὸ εἶναι αν μή τι άλλο άκατανόητο και προσβλητικό για τή λογική και τήν πίστη μας. Τὸ νά μάς προσάπτεται διαρκώς ή κατηγορία, μάλιστα χωρὶς κανένα δεδομένο και καμμία άφορμή, ὅτι ή συμμετοχή μας στη θεία κοινωνία θέτει σε κίνδυνο τή δημόσια υγεία εἶναι άσεβές και ύβριστικό. Τὸ νά άπαγορεύεται ή παρουσία 30 ή 40 άτομων σε μεγάλους ναοὺς 800 και 1000 τετραγωνικών εἶναι παράλογο και προκλητικό, ιδίως αν σκεφθεῖ κανείς ὅτι στα σαλόνια τών πλοίων ή μέσα στα άεροπλάνα συνταξιδεύει πολϋ μεγαλύτερος άριθμός έπιβατών και για ὤρες. Γιατί ή πίστη, ή Έκκλησία, ὁ Θεὸς νά αντιμετωπιζονται ἔτσι;

Άπό τήν άλλη πλευρά, τὸ νά διαμαρτυρόμαστε με φωνές, με έκνευρισμοὺς και έντάσεις, συχνά δέ με άπαράδεκτα έπιθετικό και έλεγκτικό τρόπο οϋτε άποτέλεσμα φέρνει οϋτε και χριστοπρεπές εἶναι. Όχι γιατί δέν μπορεί νά γίνονται λάθη, αλλά γιατί συχνά τραυματίζονται οί μεταξύ μας σχέσεις, χάνεται ή έσωτερική ειρήνη και άγριεύει ή ψυχή μας.

Ή εκδήλωση τής πίστεως και ή λατρεία δέν εἶναι δικαίωμα πὸν διεκδικεῖ ὁ λαός, αλλά άδήριτη ανάγκη πὸν ὀφείλει νά σεβεται ή κοσμική πολιτεία και νά προστατεύει ή

Ἐκκλησία. Ἡ πίστη εἶναι ἡ ἀναπνοὴ τῆς ψυχῆς μας καὶ γι' αὐτὸ εἶναι πιὸ ἀναγκαία καὶ ἀπὸ τὴ λειτουργία τῶν πνευμόνων μας. Εἶμαι σίγουρος ὅτι ὑπῆρχαν πολλὰ περιθώρια νὰ δοθεῖ μιὰ ἀνάσα πρὸς τὸ σῶμα τῶν πιστῶν καὶ νὰ μὴν μᾶς ὑποχρεώσουν νὰ ἀσφυκτιοῦμε κάτω ἀπὸ τὴν αἴσθησι ἐνὸς ἀδικαιολόγητου διωγμοῦ.

Παρὰ ταῦτα αὐτὴ εἶναι ἡ κατάστασι καὶ δὲν μποροῦμε νὰ τὴν ἀλλάξουμε, τουλάχιστον σὲ αὐτὴ τὴ φάσι. Πρέπει ὅμως κάπως νὰ τὴν διαχειριστοῦμε, προκειμένου μέσα ἀπὸ αὐτὰ τὰ δεδομένα νὰ «καταντήσωμεν οἱ πάντες εἰς τὴν ἐνότητα τῆς πίστεως καὶ τῆς ἐπιγνώσεως τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, εἰς ἄνδρα τέλειον, εἰς μέτρον ἡλικίας τοῦ πληρώματος τοῦ Χριστοῦ» (Ἐφ. δ' 13) καὶ ἔτσι νὰ ἐργασθοῦμε τὸν ἀγιασμὸ καὶ τὴ σωτηρία μας.

Ἄς προσέξουμε, ἀδελφοί μου, τὴν κυριαρχία τοῦ φόβου στὶς καρδιές μας, τὸν κλονισμὸ τῆς πίστεως μας, ἀλλὰ καὶ τὶς ἐκρήξεις τοῦ θυμοῦ καὶ τὶς ἀντιπαλότητες, τὴν ἐπίρριψι ἐυθυνῶν σὲ ἄλλους καὶ τὴν ἐξαίρεσι τοῦ ἑαυτοῦ μας ἀπὸ αὐτές. Ὁ κίνδυνος νὰ ἀγριέψῃ ἡ ψυχὴ μας μὲ ἀυτονομημένες διεκδικήσεις ἢ νὰ κτίσουμε ἐγωιστικὴ αὐτοπεποίθησι γιὰ τὶς ἀντιλήψεις μας ἢ νὰ ἐκφυλισθοῦμε ἀπὸ πιστοὶ στὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ σὲ ὀπαδοὺς καὶ ὑποστηρικτὲς ἀπόψεων ἢ νὰ διχασθοῦμε καὶ νὰ χάσουμε τὴν ἀδελφοσύνη ἢ νὰ γκρεμισθεῖ μέσα μας ἡ ἐμπιστοσύνη μας στὴν ὑπεύθυνη Ἐκκλησία δὲν εἶναι εὐκαταφρόνητος.

Τώρα δὲν εἶναι καιρὸς γιὰ τέτοιες ἀντιδράσεις. Ἄς κρατήσουμε τὸν ἐνθουσιασμὸ μας γιὰ ἀργότερα. Φαίνεται πὼς ἔρχονται πολὺ δυσκολότερες μέρες, μέρες πραγματικοῦ διωγμοῦ, διωγμοῦ ποὺ μόνονι μας δὲν θὰ μπορέσουμε νὰ τὸν ἀντιμετωπίσουμε, ἀλλὰ ὡς ἐνωμένη Ἐκκλησία θὰ κληθοῦμε νὰ ὁμολογήσουμε. Αὐτὴ θὰ μᾶς καλέσει ὄχι σε διαμαρτυρία ἀλλὰ σὲ ἥρωικὴ ὁμολογία καὶ μαρτυρία.

Αὐτὸ ποὺ τώρα μᾶς χρειάζεται εἶναι κάτι πολὺ δυσκολότερο καὶ πολὺ βαθύτερο καὶ ἀληθινότερο: εἶναι ἡ μετάνοιά μας, ἡ σπουδὴ τῆς συντριβῆς, ἡ στροφὴ στὸν ἑαυτό μας, ἡ ἐσωτερικὴ ζωὴ, ἡ προσευχὴ, ἡ καλλιέργεια τῶν ἀρετῶν, ἡ ὑπομονή. Καὶ γι' αὐτὰ βοηθοῦν πολὺ οἱ παροῦσες συνθῆκες. Εὐκαιρία νὰ μάθουμε νὰ ζοῦμε μέσα στὸ καταφύγιό τοῦ ἐσωτερικοῦ μας ἀνθρώπου, στὶς κατακόμβες τῆς μυστικῆς ζωῆς, στὸ «ταμειῶν» τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ.

«Ἀγωνίζεσθε εἰσελθεῖν διὰ τῆς στενῆς πύλης» (Λουκ. ιγ' 24). Μήπως αὐτὴ ἡ στενὴ πύλι δὲν εἶναι ἡ διαμαρτυρίες γιὰ τὰ δικαιωμάτα μας, ἀλλὰ τὸ πέρασμα στὴν συνήθως ἄγνωστη σὲ μᾶς ἀλήθεια μας, στὴν «βαθεῖαν καρδίαν» (Ψαλμ. ξγ' 7) μας, στὸν «ἔσωθεν ἄνθρωπον» (Β' Κορ. δ' 16); Αὐτὸ δὲν ἐξαρτᾶται οὔτε ἀπὸ τὴν Κύβερνησι οὔτε ἀπὸ τὴ Σύνοδο· ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὸ πνευματικὸ φιλότιμό μας.

Ἀπὸ τὴν ἄλλη πλευρά, ἄς προσέξουμε καὶ τὸν ἐφησυχασμὸ καὶ τὴν ἀδιαφορία, τὴ δειλία καὶ

τὴν πλαδαρότητα, ἢ τὴ συνήθεια στὸν συμβιβασμένο τρόπο ζωῆς καὶ τὴ νωχέλεια ποὺ μπορεῖ νὰ δημιουργήσουν τὰ περιοριστικὰ μέτρα. Ἄν κρυώσει ἡ ψυχὴ μας, ἂν χάσουμε τὸ ἀγωνιστικὸ μας φρόνημα καὶ ἂν ὁ φόβος καὶ ἡ ραθυμία πνίξουν τὸν ζῆλο καὶ τὴν ὁμολογία, τότε πάλι θὰ χάσουμε τὴν ἐπαφὴ μας μὲ τὸ μυστήριό τοῦ Θεοῦ. «Γρηγορεῖτε λοιπὸν καὶ προσεύχεσθε, ἵνα μὴ εἰσέλθητε εἰς πειρασμόν» (Ματθ. κστ´ 41).

Τὰ Χριστούγεννα ἔρχονται. Ἡ κένωση τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ μας εἶναι μπροστά καὶ κοντά μας. Αὐτὸ ποὺ χρειάζεται γιὰ νὰ τὴν ἀναγνωρίσουμε εἶναι κάτι νὰ κάνουμε καὶ γιὰ τὴ δική μας κένωση.

Εὔχομαι σὲ ὅλους καλὸ καὶ καρποφόρο Σαρανταήμερο.

Μετὰ πατρικῶν εὐχῶν,

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ

† Ὁ Μεσογαίας & Λαυρεωτικῆς Νικόλαος

[dkpdf-button]